

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku R. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. Wydział [...] o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 grudnia 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 października 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ;**
- 2. zasądza od Sakrbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adwokata I. B. kwotę 120 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. G. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] z dnia 4 października 2012 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania, prowadzące do nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji, a mianowicie art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c., przez nieuwzględnienie z urzędu przez Sąd Apelacyjny nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji i w konsekwencji nieuchylenie przez Sąd Apelacyjny wyroku Sądu Okręgowego, niezniesienie przez Sąd Apelacyjny

postępowania przed Sądem Okręgowym i nieprzekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, podczas gdy w postępowaniu przed Sądem Okręgowym wnioskodawca został pozbawiony możliwości obrony swoich praw wskutek zaniechania przez Sąd Okręgowy wezwania biegłych lekarzy w celu wyjaśnienia przez tych biegłych opinii złożonych na piśmie oraz aby wnioskodawca mógł im zadawać pytania na rozprawie, pomimo że (1) z takim żądaniem wystąpił, oraz (2) w toku całego postępowania przed sądem pierwszej instancji wnioskodawca wykazywał nieporadność, prowadzącą do tego, że przy faktycznym i prawnym skomplikowaniu niniejszej sprawy, nie był w stanie wykorzystać prawnych możliwości prawidłowego jej prowadzenia.

Skarżący zarzucił także naruszenie przepisów postępowania prowadzącego do nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji, a mianowicie art. 286 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c., przez pozbawienie wnioskodawcy możliwości obrony jego praw wskutek zaniechania przez Sąd Apelacyjny wezwania biegłych lekarzy na rozprawę w celu wyjaśnienia przez tych biegłych opinii złożonych na piśmie oraz aby wnioskodawca mógł im zadawać pytania na rozprawie, pomimo że (1) z takim żądaniem wystąpił, oraz (2) w toku całego postępowania wykazywał nieporadność, prowadzącą do tego, że przy faktycznym i prawnym skomplikowaniu niniejszej sprawy nie był w stanie wykorzystać prawnych możliwości prawidłowego jej prowadzenia, w szczególności przez nieumiejętne zredagowanie pism z dnia 2 stycznia 2011 r. oraz z dnia 6 grudnia 2011 r., w których zamiast wskazać pisemnie pytania do biegłych, powód zrelacjonował wyłącznie własne dolegliwości.

W skardze powołano się także na naruszenie przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 232 zdanie drugie k.p.c., przez nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lekarza na okoliczność ustalenia, czy stan zdrowia wnioskodawcy wpływa na możliwość wykonywania przez niego pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji, czyli odpowiedniej do rodzaju wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych i wykonywanego zawodu; niewyjaśnienie przez Sąd Apelacyjny wpływu stanu zdrowia wnioskodawcy na możliwość wykonywania przez niego pracy zgodnej z ustalonym w sposób konkretny poziomem kwalifikacji, z uwzględnieniem wykształcenia, wieku predyspozycji psychofizycznych i wykonywanego zawodu, co doprowadziło do

zastosowania przepisów prawa materialnego bez dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności faktycznych oraz na naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 57 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wnioskodawca nie jest osobą częściowo niezdolną do pracy, pomimo istnienia dokumentacji medycznej wskazującej między innymi na: przewlekłe zapalenie zatok ubocznych nosa, gardła, obustronne uszu z osłabieniem typu mieszanego w uchu lewym, oraz na konieczność okresowego leczenia powoda logicznego powoda w warunkach ambulatoryjnych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „ponieważ zaskarżony wyrok został wydany w warunkach nieważności postępowania z naruszeniem art. 378 k.p.c. oraz art. 386 § 2 k.p.c. w związku z art. 379 pkt. 5 oraz art. 286 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt. 5 k.p.c.”.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że „w postępowaniu przed Sądem Okręgowym jak i w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym zachodzi przesłanka z art. 379 pkt. 5 k.p.c. (...). Uchybienia procesowe popełnione przez sądy obu instancji, wyłączyły prezentowanie przez powoda swoich twierdzeń oraz dowodów na ich poparcie a także wyłączyły zwalczanie przez powoda twierdzeń opisanych w opiniach biegłych lekarzy medycyny dopuszczonych przez Sąd Okręgowy oraz Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w

powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W pierwszym rzędzie należy zwrócić uwagę, że nieważność postępowania jako podstawa kasacyjna musi dotyczyć postępowania przed sądem drugiej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005 r., III CK 323/04, LEX nr 150574 oraz postanowienie z dnia 13 sierpnia 2003 r., V CK 218/03, LEX nr 365067). Sąd Najwyższy - rozpatrując skargę kasacyjną - nie jest władny w ramach bezpośredniej kontroli badać nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Takie badanie - mające charakter pośredni - jest możliwe tylko, gdy skarżący zarzuca sądowi drugiej instancji naruszenie art. 386 § 2 k.p.c., przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 r., III CK 328/05, Monitor Prawniczy 2006 nr 3, s. 115 oraz z dnia 22 lipca 2009 r., I UK 63/09, LEX nr 529764, a także postanowienia z dnia 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06, LEX nr 445245 i z dnia 24 maja 2007 r., V CSK 62/07, LEX nr 442605). Skarżący w odniesieniu do nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji warunek ten spełnił.

Skarżący, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołuje się na nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji (nieuwzględnioną przez Sąd drugiej instancji z urzędu) oraz przed Sądem drugiej instancji - w obu przypadkach z uwagi na pozbawienie możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.), polegające na nieuwzględnieniu wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z ustnej opinii uzupełniającej biegłych lekarzy sądowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że pominięcie wniosku dowodowego nie prowadzi w żadnym wypadku do nieważności postępowania, a jedynie może stanowić o uchybieniu procesowym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 stycznia 2009 r., II CSK 446/08, LEX nr 488960; z dnia 23 października 2008 r., V CSK 131/08, LEX nr 515449; z dnia 27 kwietnia 2004 r., II CK 238/03, LEX nr 585752; z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 404/09, LEX nr 590206; z dnia 4 listopada 2010 r., IV CNP 42/10, LEX nr 898258, z dnia 8

kwietnia 1999 r., II CKN 525/98, LEX nr 1213499; z dnia 8 lipca 2001 r., IV CSK 603/10, LEX nr 1001332; z dnia 10 października 2001 r., IV CKN 478/00, LEX nr 52795).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy ani z uwagi na nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji, ani ze względu na oczywistą zasadność skargi powołującą się na naruszenie art. 386 § 2 k.p.c., przez nieuwzględnienie przez Sąd drugiej instancji, nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Wobec czego, z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu orzeczono po myśli § 19 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).